

Passagiersvaartuigen vinden Huizen

1. Aanleiding

Afgelopen zomer heeft een riviercruiseschip, kortdurend geëxploiteerd als hotel, voor een periode van twee maanden, in de haven gelegen. Aanleiding was de annulering van de gehele riviercruisevaart in Nederland en dus bezoeken aan Huizen door de coronapandemie en de wens op andere wijzen de lokale economie te stimuleren. Het college wenst een korte evaluatie van dit project, alsmede de wens de raadscommissie aanvullend te informeren over de ontwikkelingen. Een en ander is aanleiding om terug te blikken op de betekenis van de riviercruisevaart voor Huizen in 2019 en 2020.

2. Inleiding

Na de opening van de cruise-terminal in december 2017 is in 2018 gewerkt aan de positionering van Huizen als een aantrekkelijke haven in het Gooi voor passagier vaartuigen. Daarbij is vooral de focus gelegd op riviercruiseschepen en de wat kleinere zogenaamde fiets/vaar vakantieschepen die veelal behoren tot de 'bruine vloot' van oudere zeil- en motorcharter schepen. Enkele tientallen zijn dusdanig ingericht dat ze ingezet worden voor fiets/vaarvakanties op en rond het IJsselmeer en de omliggende wateren bevaren.

De activiteiten van riviercruiseschepen in Nederland en Europa zijn nog steeds een groeimarkt met Amsterdam als centraal punt. Totdat de Corona-pandemie deze branche nagenoeg stil legde voeren vele tientallen cruiseschepen dagelijks over de Nederlandse binnenvaarwegen al dan niet onderweg naar Europese bestemmingen. Het betreffen schepen met een lengte van circa 80 tot maximaal 135 meter die luxueus ingericht zijn voor het (hotel)verblijf van met name wat oudere gasten. Afhankelijk van de inrichting van de schepen kunnen er 100 tot circa 200 gasten per reisprogramma aan boord verblijven.

Bij de marketing en positionering van Huizen bij deze professionele exploitanten, de rederijen, de touroperators en specifieke leisure organisaties, zijn ook de mogelijkheden tot recreëren in Huizen en in de regio Gooi en Vechtstreek onder de aandacht gebracht, terwijl de oude haven met het Nautisch Kwartier als een mooie beeldbepalende aankomstlocatie centraal is gesteld.

3. Resultaten 2019

In 2018-2019 hebben de marketing, promotie en openstelling van de cruiseterminal geleid tot ruim 50 aanvaarten van riviercruiseschepen tot een maximum lengte van 135 meter en van de kleinere fiets/vaarvakantieschepen (veelal motorcharters). Speciale aandacht ging uit naar de ontvangst van de passagiersschepen door de havenmeester en het aanbieden van de benodigde faciliteiten zoals walstroom ed.

Gelet op de diversiteit van de schepen qua grootte, wordt geraamd dat er circa 4.000 passagiers Huizen aandeden. Veel van deze passagiers hebben op georganiseerde wijze (met touringbussen) bezoeken gebracht aan verschillende locaties in de Metropoolregio Amsterdam. Op zich was dat ook te verwachten omdat Huizen als toeristisch product nog niet in de programma's van de touroperators was opgenomen.

Het beeld dat we van de riviercruise doelgroepen hebben is dat het voornamelijk gaat om personen van 55 jaar en ouder (veelal internationaal/Europees en in mindere mate intercontinentaal), met voldoende bestedingsmogelijkheden (bronnen: MRA en ACP).

De lokale ondernemers in Huizen en de VVV zijn regelmatig geïnformeerd over de kansen en uitdagingen om toeristen te verleiden tot lokale bezoeken en activiteiten, waarbij het initiatief ligt bij de ondernemers/organisaties om in te spelen op de toeristische behoeften.

Financieel 2019:

Dankzij de havengelden en financiële opslag op de gebruikte faciliteiten (elektra en water) kon de cruiseterminal in 2019 met een positief exploitatiesaldo van € 5.877 afsluiten.

Eerder werd uitgegaan van negatieve exploitatie in de eerste opstartjaren. Eerder dan verwacht is dus de exploitatie positief in 2019.

4. Resultaten 2020

Voor 2020 werden veel reserveringen aangevraagd en ruim 50 aanvaarten gepland vanaf de opening van het cruiseseizoen in april 2020.

Vanwege de coronapandemie en overheidsmaatregelen werden de havens in 2020 langere periode gesloten en alle (rivier)cruisevaarten tot nader order geannuleerd.

De rederij Scylla/RsR, mede investeerder in de bouw van de cruiseterminal, heeft in haar contacten met de gemeente gesproken over de mogelijkheid gedurende de coronamaatregelen, het langer innemen van een ligplaats door één van hun riviercruiseschepen en die tevens tijdelijk te exploiteren als hotelboot.

Op 26 mei 2020 hebben wij toestemming gegeven voor het gebruik van een riviercruiseschip als 'hotelboot' gedurende een proefperiode van 28 juni tot 1 augustus 2020. Deze termijn is op verzoek en na tussenevaluatie verlengt tot 1 september.

Tevens is besloten separaat onderzoek te doen naar de ervaringen en meningen van de gasten en de toeristische kwaliteiten van de haven te bezien. Daarvoor heeft een stagiaire een afstudeeropdracht hierover gemaakt en een enquête gehouden onder de gasten.

Uit de rapportage van de rederij Scylla/RsR blijkt onder andere dat:

over de periode van 1 juli tot 31 augustus 2020 er 2804 gasten aan boord van de Swiss Pearl werden ondergebracht in 1470 kamers. Dat komt neer op een bezetting van bijna 2 personen per kamer.

De bezetting in het weekeinde bleek hoger dan door de weeks.

De gasten hebben nagenoeg alleen ontbijt gebruikt aan boord van het schip. Vanwege het beperkte menu -zijn de gasten actief verwezen naar lokale ondernemers- heeft naar raming 85/90 % van de gasten (circa 2400 personen) lunch en diner in de Horeca van Huizen in het Nautisch Kwartier of elders gebruikt, aldus de rapportage van de rederij.

Financieel 2020:

In 2020 zijn de inkomsten vooral te danken aan de hotelboot die ongeveer twee maanden in de haven lag en daarvoor liggelden afdroeg. Daarnaast is er een vergoeding ontvangen voor geleverde faciliteiten zoals elektra en water. In de maanden juli en augustus is de haven weer open gegaan voor cruiseschepen onder strikte covid-19 maatregelen. In beperkte mate zijn fiets/vaarvakantie schepen (motorcharters) ontvangen en gefaciliteerd waardoor inkomsten werden gerealiseerd.

Vooralsnog wordt voor 2020 een positief resultaat verwacht van circa € 16.000.

Hierbij is er vanuit gegaan dat het reguliere onderhoud en beheer van de steiger, die weliswaar aangepast is voor gasten van de cruiseschepen, doch wel al aanwezig was voordat het project riviercruises werd gerealiseerd, wordt voorzien uit bestaande daarvoor gereserveerde budgetten.

Er is geen financiële verwachting of berekening van de toeristische betekenis voor de lokale economie (zoals bezoek horeca en winkels ed.). Mede gelet op de rapportage van de rederij Scylla/RsR dat de gasten (circa 2800) zijn verwezen voor lunches, diners, lokaal verblijf of huur van fietsen naar de lokale horeca en middenstand, achten wij de kansen reëel -mede gesteund op de uitslagen van de enquête- dat er extra inkomsten zijn gegenereerd voor de lokale economie.

5. Afstudeeropdracht/onderzoek:

'Het verbeteren en uitbreiden van het vrijetijdsaanbod van Huizen.'

Het onderzoek betreft een afstudeeronderzoek voor de opleiding Tourism Management aan de Hogeschool InHolland in Diemen dat gedurende deze zomer plaatsvond.

Het is een adviesgericht onderzoek dat was gericht op het verbeteren en uitbreiden van het vrijetijdsaanbod van de bestemming Huizen voor de riviercruisetoeurist. Uit het bijgevoegde onderzoek blijkt:

"Er komen riviercruiseschepen aan in de haven van Huizen, al deze toeristen stappen meteen de bus in en vertrekken richting Amsterdam en andere toeristische bestemmingen in de omgeving. Dit is nadelig voor de gemeente Huizen, want zij missen hierdoor inkomsten van het toerisme. De gemeente

Huizen is op zoek naar aanbevelingen wat betreft arrangementen die mogelijk kunnen worden ontwikkeld in samenwerking met lokale ondernemers om zo het vrijetijdsaanbod te verbeteren en uit te breiden”, aldus het onderzoek.

De aanbevelingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de beschreven resultaten van de verschillende deelvragen, de analyses, de trends en de enquête.

De aanbevelingen richten zich dus op het verder verlevendigen van de oude haven, bijvoorbeeld:

Aanbeveling 1 – Wijnproeverij op de Botterwerf inclusief rondleiding oude haven

Aanbeveling 2 – Een demonstratie bij Dochter van de Smid & rondleiding op de Botterwerf annex NKH

Aanbeveling 3 – Een culturele fietstour op e-bikes door Huizen met verschillende stops evt. icm activiteiten.

Voor nadere details wordt verwezen naar het onderzoek.

Uit de enquête blijkt dat er 106 enquêtes werden ingevuld. Uitgaande van het aantal bezette kamers is dat een respons van ruim 7 %. De meeste gasten kwamen uit Nederland (68%) maar ook een aantal uit Duitsland (circa 25 %) en een klein aantal uit Frankrijk, Zwitserland, Italië, Roemenië, Zweden en IJsland. De meeste bezoekers (63 %) waren in de leeftijdscategorie 41 tot en met 65 jaar en (20%) in de categorie 26 tot en met 40 jaar. De meeste gasten kwamen met eigen vervoer (auto) en waren positief over de uitstraling en sfeer in het Nautisch Kwartier. Ruim 60 % gaf aan naar het ‘oude’ dorp van Huizen en het winkelcentrum te zijn geweest.

Men was op zich positief over de uitstraling van het oude dorp, maar men vond ook dat er niet veel te beleven was.

Enkele tips en suggesties die men gaf:

Wat eenzijdige beleving van alleen restaurantjes in de haven

Meer winkelaanbod en activiteiten

Marktjes.

Positieve reacties zijn:

Heerlijk gemoedelijke en gastvrij

Gratis parkeren

Gezellige stad en mooie omgeving.

6. Vooruitzichten 2021 en volgende jaren

De hoofdreden om naar Huizen te komen lag primair in de te grote vraag naar ligplaatsen in Amsterdam. Huizen ligt op slechts circa 1 a 1,5 uur varen van Amsterdam. Door de centrale ligging van Huizen kunnen steden zoals Amsterdam, Muiden/Muiderslot, Naarden, Almere (Floriade) en Utrecht in relatief korte rijtijden worden bereikt. Daarnaast biedt Huizen en de Regio het Gooi in potentie goede toeristische aanvulling op de reisprogramma's. Aanvullende activiteiten en arrangementen dienen echter wel door de marktpartijen te worden geïnitieerd.

Mede op basis van bestaande onderzoeken en (beleids)visies van de Metropool Regio Amsterdam (MRA toerisme), Amsterdam Cruise Port (ACP) en de Huizer Kustvisie kan verondersteld worden dat de toeristische passagiersvaart redelijke tot goede toekomstperspectieven heeft. Uiteraard na afschalen van de covid-19 maatregelen.

Aanvullende producten en arrangementen op het gebied van toerisme zijn van essentieel belang om een bijdrage te kunnen leveren aan de aantrekkingskracht van Huizen.

De functie van de overheid is het scheppen van de kaders en faciliteiten zoals o.a. met de cruiseterminal is gebeurd (investeringen gemeente en provincie NH). Van groot belang, zijn de initiatieven van lokale en regionale ondernemers in het midden en kleinbedrijf om in te inspelen op de toeristische kansen.

Gelet op het feit dat zowel 2019 (opstartjaar) en 2020 (corona) geen goede representatieve indicatie geven is het financieel gezien lastig om een inschatting te geven over voor wat betreft de toekomstverwachting met betrekking tot de cruisesteiger. Wel zal naar verwachting het toerisme na de Coronapandemie weer aantrekken.